

శీల పరిశీలన

వాడా? వాడి బతుకు నన్నడగండి చెబుతాను. నేనువాణ్ణి ఇంతప్పణ్ణుంచి ఎరుగుదు. వెనకటి జన్మలో ఏదో మహాపాతకం చేసుకోకపోతే నాకు వాడు రక్తస్పర్శగల బంధువై వుండటం జరగదని ఎన్నో సార్లనుకున్నా.... యీ వెధవని చిన్నతనంలో ఎన్నిసార్లెత్తుకు మోశాను! తల్చుకుంటే వొళ్లు గరిపొడుస్తుంది....

వీడి బతుకు ప్రపంచానికివాళ తెలిసింది గాని నాకు చిన్నప్పణ్ణుంచి తెలుసు. ఇంతకాలం వీడు ప్రపంచాన్ని యెట్లా “పూల్” చేశాడా అని నాలో నేను వితర్కిస్తా. ఇప్పటికైనా వీడి నిజస్వరూపం లోకానికర్థమవుతున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది. పాతికేళ్ళ క్రితమే నాకు వీడిగుట్టు తెలుసుకదా అని గర్విస్తున్నాను కూడా!....

చెబితే నమ్మరుగాని, మా వాళ్లొకప్పుడు వీణ్ణి నాకు నమూనా కింద చూపేవాళ్లు. వాడు నా మాదిరిగా ఎప్పుడూ పోరుపెట్టి యాడవట్ట! పక్కలో ఉచ్చ పొయ్యట్ట! తల్లి దగ్గరలేకపోయినా గంటలకొద్దీ అల్లరిలేకుండా ఆడుకుంటాట్ట! వాడి శ్రాద్ధంట! వొసినెకాట్ట! ఆ పొగడ్డలకీ, మెప్పులకీ వెల్లికిలా పట్టానికీ అంతుండేది కాదు.

తెలీకడుగుతా. ఇవా సత్పురుష లక్షణాలు? ఇప్పుడు మనం హిట్లరు వంటి గొప్పవాణ్ణి తీసుకుంటే ఆయన చిన్నతనంలో యాడవలేదనీ, పక్కలో ఉచ్చపొయ్యలేదనీ రుజువవుతుందా? పసివాడు, పసివాడు చేసే పనెప్పుడైతే చెయ్యడో అప్పుడే వాణ్ణి మనం సందేహించాలి. మన పెద్దల కాపాటి తెలివితేటలుంటే మన దేశంలో మ్లేచ్చు లీ విధంగా చెలరేగటం ఎందుకు జరుగుతుందీ?...

ఈ త్రాష్టుడు పెరిగినకొద్దీ వీడిది విషప్పుచ్చ అనే సంగతి పెద్దలకి తెలిసి రాకపోతుందా అని ఎంతో ఓర్పుతో ఉన్నా, నిజం బయటపడుతూనే వచ్చిందికాని కనిపెట్టే నాధుడేడీ?

అయిదోయేట యీ వెధవని చదవేస్తే బడికి ఎగురుకుంటూ వెళ్ళాడు. అందరూ “మస్కా” తిన్నారు: ఓహో, ఎంత బుద్ధిమంతుడున్నారు. అందరూ అనటమేమిటి? వాడి మేష్టరే అన్నాడు: ఆ యీదునే వాడు పంతుల్ని బుట్టలో వేశాడంటే వాడి తడాఖా ఎటువంటిదో ఆలోచించండి మరి.

చదువులో వున్నంతకాలమూ వాడు మేష్టర్లని వంచిస్తూనే వచ్చాడు. వాడి దగ్గర పొడిచేసే

తెలివితేటల్లేవనీ, రోజూ పుస్తకాలు పడచదివి మంచి మార్కులు తెచ్చుకుంటున్నాడనీ, పాపం, ఆ ఉపాధ్యాయు లెరగరు. తెలీకడుగుతాను-పుస్తకాలు పడచదివే వాడికి మార్కులు రావుటండీ? అది కూడా ఓ ప్రతిభేనా?

చదువమంటే ఒక్క స్కూలు పుస్తకాలేనా? అడ్డమైన నవలలూ, నాటకాలూ చదివేవాడు. యెవరే పుస్తకం గురించి మాట్లాడదామన్నా వాడికి తెలుసునాయె. ఇక అటువంటి వెధవతో పుస్తకాల గురించి మాట్లాడి ఏం ప్రయోజనం?

వీడి చదువు తగలెయ్యా, చదువు కాదుగాని, మా కుటుంబాల్లో వున్న కుర్రకారంతా వీడి మూలంగా చచ్చి ఊరుకున్నాం. చదువుకున్న వాడికన్న చాకలివాడు మేలనే సామెత కూడా మరిచారు మా పెద్దలు. వాడు చూడరా! లక్షణంగా ఎట్లా క్లాసులు గడుస్తున్నాడో అని మా వాళ్లు ఒకటే వెల్లికిలా పట్టం!

అయిందా? వీడు హైస్కూలు పూర్తిచేసి కాలేజీలో చేరాడండీ. అక్కడా యిదే తంతు. ప్రతి సబ్జెక్టులోనూ యీ కుంకే నిధి. లెక్కరర్లంతా వీణ్ణి చూసి వెల్లికిలా పడేవాళ్లే. దిక్కుమాలిన అసోసియేషన్లన్నిటికీ వీడే సెక్రటరీ! ఈ మాట ఎప్పుడైతే విన్నానో అప్పుడే అనుకున్నా: వీడి గ్రహాలింకా నీచకు తిరగలేదు. ఇంకా వీడు కొంతమందిని మోసంచేసికాని బయట పడడని!

కాని వీడి గ్రహాలు అప్పటికే దిగిరాసాగినై. ఎందుచేతంటే వాడు ఇంటరు చదువుతుండగానే కాటకం వచ్చిపడి వీడి తండ్రిని అప్పులవాళ్ళు వొత్తిడిచెయ్యటం జరిగింది. ఉన్న అయిదువేల అప్పు తీరటానికి ఏడెకరాలూ చాలుతుందా, ఇల్లు కూడా పోతుందా అనే పరిస్థితి ఏర్పడ్డది. అటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఈ దౌర్భాగ్యు డేం చేశాడో చెబితే మీరు నమ్మరు. ఇంకో నాలుగు మాసాలలో పరీక్షలనగా చదువు చాలించుకుని ఇంటికొచ్చేశాడు! అదేమిట్రా అని, నా బోటి వాళ్ళడిగితే, యీ పరిస్థితుల్లో యీ చదువుకోసం కానీ ఖర్చు చేసినా వ్యర్థమే అన్నాడు. నిక్షేపంలాంటి చదువంటే వాడికంత తేలికయిపోయింది! “బుద్ధి కర్మాను సారిణీ” అని చెడిపోయ్యే కాలానికీలాంటి బుద్ధులు పుడతాయి. తన దిక్కుమాలిన చదువుకోసం ఆస్తికి కరారావుడయిన విషయం కూడా గమనించలేదు. ఆ మాట మేం చెబితే పది పన్నెండేళ్ళమీద తనకిందయిన వెయ్యి రూపాయలకే ఆస్తి పోయిందా అని మహా తెలివిగా అడిగాడు. ఇద్దరాడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళకి అయిన ఖర్చు మాటేమిటన్నాడు. ఇవేగా తెలివితేటలూ - ఆపత్నమయంలో ఆడతోబుట్టువుల మీద యాడవటం!... తెలీకడుగుతాను. వెయ్యి రూపాయలంటే ఈ రోజుల్లో మాటలా? చదువు లేకపోతే పీడాపారి. వెయ్యి రూపాయలుంటే ఓ కాఫీ హోటల్లో, చింతపండు దుకాణమో పెట్టుకుని కాలిమీద కాలేసుకు హాయిగా బతకొచ్చునే! ఆ మాటంటే మనమీద

పడేడుస్తాడు. చిల్లర దుకాణాలు పెట్టుకు బతకమంటావా? అని అడుగుతాడు. అవసరమైతే అన్నీ చెయ్యాలి. మరి అప్పుకింద వాడి ఆస్తిపాస్తులు క్షవరమైనమాట అబద్ధమా? చిల్లరకొట్టు పెట్టుకుని బతకమని విధిలో రాసి వుంటే తప్పుతుందా?

ఇంకా చిల్లరకొట్టే గౌరవనీయ మంటాను. ఎందుకంటే - ఈ నీచుడు అంతకన్నా హేయమైన పనిచేసి జైలుకు పోయినాడు! కాంగ్రెసుట. దేశభక్తిట, స్వాతంత్ర్య దీక్ష. సత్యాగ్రహమట! వెళ్ళి జైల్లో కూచున్నాడు. ఆ పురుషోత్తంగారు, “మా పిల్లను చేసుకో నాయనా, ఇవాళ పోయిన ఆస్తి మళ్ళీ రేపురాదా? మళ్ళీ కాలేజీలో చేరి నీ యిష్టమైన చదువు చదువుకో, నే చెప్పిస్తాను!” అంటే ససేమిరా అన్నాడు. చక్కనిచుక్క ఆ పురుషోత్తం గారిపిల్ల; అదీ వాడు లక్ష్యం చెయ్యలేదు. పవిత్రమైన గృహస్థాశ్రమ ధర్మం స్వీకరించాలనే చింతకూడా వాడిక్కలగలేదు. పెద్ద మనిషి మాట తీసెయ్యడం ధర్మం కాదనికూడా తోచలేదు. “నాకింకా పదిహేడన్నా నిండలేదు. మీ పిల్లకైనా పదకొండేళ్ళే కదా. చదువు చెప్పించండి. మీరు కోరినట్టు నేనా పిల్లను చేసుకుంటా”నన్నాడు. “ఆడపిల్లకి చదువు చెప్పించండి. మీరు కోరినట్టు నేనా పిల్లను చేసుకుంటా” నన్నాడు. ఆడపిల్లకి చదువు చెప్పించాలిట! ఆ పిల్ల చదివి, ఈడేరి, ఎందుకూ పనికి రాకుండా పోయిన తరవాత అప్పుడు చేసుకుంటాట్ట.

కాకపోయినా జైలుగీత ఉన్న వెధవకి పెళ్ళెక్కడన్నా అవుతుందా? వెళ్ళాడు జైలుకు. నలుగురూ, ఓహో, అన్నారు ఉంటారుగా గుడ్డికుంకలు!

జైలునుంచి తిరిగొచ్చాడు. మాల మూకనీ, మాదిగ మూకనీ వెంటపెట్టుకుని తిరిగాడు. వాళ్ళకి చదువు చెప్పించాలన్నాడు. తను చదువుకుని ఇంత వెలగబెట్టాడు; ఇకవాళ్ళు వెలగబెడతారు. ఏదో భయభక్తులుగా మనని చూసి అట్లా పక్కకి తప్పుకున్నారు. వాళ్ళతో కలసి వీడేమేం కూళ్ళు కుడిచాడో నాకైతే తెలీదు. కాని వీడు కులభ్రష్టుడైనా డనటానికి సందేహం లేదు. వాడు కులభ్రష్టుడు కాకపోతే ఇక సంఘంలో కులభ్రష్టుడనే వాడెట్లా ఉంటాడని అడుగుతున్నా. తెలిసిన వాళ్ళెవరన్నా సమాధానం చెప్పండి.

ఈ లోపుగా వీడు సోషలిస్టులతో కలిసి తిరగటమూ, చదవరాని చదవరాని పుస్తకాలు చదవటమూ, పనివాళ్ళ సంఘాల్లోకి పోయి వాళ్ళని చెడగొట్టడమూ మొదలైన పనులు చేస్తున్నట్టు తెలిసింది. విప్లవమంట, సమ్మెలట; ఒక దేవుడు లేదు. దైవం లేదు; కులం లేదు, మతం లేదు; మాన మర్యాదలేవు. ఉచ్చనీచాలు లేవు! అంతా ఎంగిలి మంగలం చేసి పనివాళ్ళచేత సమ్మెలు చేయించి అరాజకం తెచ్చి పెడదామని. ఏమాట కామాట చెప్పాలి. కాంగ్రెసు వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం కూడా అరాజకం తెచ్చిపెట్టటమే అయినా, ఇంత కలిలేదు. ఇంత పాతకం లేదు. ఆ మాటంటే “నేను గాంధీజీ సిద్ధాంతాలు దాటిపోవడం

లేదు. హరిజన సమస్యగురించి, కష్టజీవుల హక్కుల్ని గురించి ఆయన అన్న మాటలు నువ్వు వినిపించుకోలేదు” అన్నాడు. పైగా నన్ను సనాతనిస్తువన్నాడు!

ఈ విధంగా వీడు అయిదేళ్ళు గడిపాడు. ఈ లోపల వీడికెట్లా జరుగుతూ వచ్చిందీ నాకర్థం కాలేదు. ఉండటానికి ఇల్లయితే దక్కింది గాని తిండి ఎట్లా తిన్నాడు? వాణ్ణి ఆ విషయం నాకు లెక్క చెప్పమనండి. ఆ ముసలి వృద్ధులంటే వాళ్ళకి అల్లుళ్లే చెరో అయిదు పంపించేవాళ్ళు; ఎట్లాగో గడిచిపోయింది. వీడి మాటేమిటి?

ఇంతలో వీడి తండ్రి మంచాన పడ్డాడు. తల్లి ఏడుకొండల వాడికి మొక్కుకొని ముడుపు కట్టింది. ఈ వెధవకు దైవ నిరసనగా ఆ తండ్రి కాస్తా చచ్చాడు. పాపం ఊరికే పోతుందా? ఈ విధంగా వీడు తండ్రిని కాస్తా తన పొట్టన పెట్టుకున్నాడు. తండ్రి కోసం వలవలా ఏడ్చాడు. ఆ దొంగ యేడుపు చూసి అంతా మోసపోయినారు - నేనుతప్ప!

ఈ పరిస్థితిలో ఈ వెధవ ఏం చేశాడనుకున్నారు? కాలేజీలో చదువుతున్న ఆ పురుషోత్తంగారి అమ్మాయిపై చూపులు చూసి, భ్రమసి, పండువంటి బ్రహ్మచర్యం కాస్తా పాడుచేసి, ఆ పిల్లను పెళ్ళాడాడు. ఓ పెద్దల సభలేదు. తాంబూలాలిచ్చుకోవటం లేదు. ఆ పిల్ల వీడికో ఉత్తరం రాసిందట; వీడు వెళ్లాట్ట. ఇద్దరూ కలిసి మాట్లాడుకున్నారు. పెళ్ళయిపోయింది. పురుషోత్తం గారిటువంటి పెళ్ళికెట్లా ఒప్పుకున్నాడో నా కర్థం కాలా! పిల్లేమో నమ్మకంగా రజస్వల అయింది. మగపిల్లలతో కలిసి చదువుతున్నది. ఉత్తరాలు రాయటం కూడా నేర్చింది! ఆ స్థితిలో వున్న మనిషి తప్ప మనవాడికి పెళ్ళాట్టానికి పనికిరాలా!

ఏదో అయిపోయింది. కాని పెళ్ళాన్ని కూడా వాడు బుట్టలో వేసుకుని ఊరుకున్నాడు. అంత చదువుకున్న మనిషీ వీడి మాయకెట్లా లోబడిందో నాకర్థం కాదు. వాణ్ణి ఒక నగలడగదు. బట్టలడగదు. పూలన్నా అడగదు. ప్రతిదానికీ వాడు ఢీ అనక ముందే ఢీ అంటుంది. సాటి ఆడవాళ్ళతో తన కష్టసుఖాలు చెప్పుకోవటమూ లేదు. పాడూ లేదు; గొప్పగా నలుగురూ చెప్పుకో గలందులకని అత్తగార్ని నెత్తిన పెట్టుకుంటుంది. ఆరునెల్లు సావాసం చేస్తే వారు వీరవుతారన్నట్టు అదికూడా వాడంతదయి కూర్చుంది. నే ఒక్కటే సూత్రం చెబుతున్నా. పెళ్ళామన్న మనిషి కాపరానికొచ్చిన ఏ నెల రోజులపాటో మొగుడికేసి కళ్ళల్లో ప్రాణాలు పెట్టుకుచూస్తే అది అపేక్ష అనుకోండి; అదే సంవత్సరాలపాటు జరిగితే శుద్ధమోసం అనుకోండి. తన్నూ తన భార్యనీ చూసి, మావంటి వాళ్ళం, మమ్మల్ని చూసి మూతి ముడుచుకొని మొహం చిట్లించే భార్యలను వొదిలేస్తామని వాడేమన్నా అనుకుంటున్నాడేమో! అది శుద్ధ పొరపాటు - అని నేను గట్టిగా నొక్కి వక్కాణించగలను.

తీరా యుద్ధం వచ్చేటప్పటికి వీడి అసలు రంగు బయటపడింది. వీడో చెంప యుద్ధాన్ని సమర్థిస్తూ యుద్ధ ప్రయత్నం చేసి బాగుపడ్డ వాళ్ళని తిట్టాడు. దోపిడి గాళ్ళన్నాడు. దొంగ

వ్యాపారులన్నాడు. వాళ్ళు బాగు పడ్డారని వీడికి కడుపుమంట! తను పోయి ఆ అలగా మూకతో చేరి వెధవ చాకిరీ అంతా చెయ్యకపోతే తనూ ఏదో అవకాశం చూసి ఇంత వెనకేసు కోరాదా? ఎవడొద్దన్నాడూ? పోనీ ఆ కాంగ్రెసుతో నన్నా చేరి జైలుకు పోయినాడా? అదీలేదూ? జైలు తప్పించుకోడానికొక మంచి మార్గం కనిపించింది. రష్యాభక్తుల్లో చేరిపోయి యుద్ధ ప్రయత్నం భగ్నం చెయ్యటం కూడదన్నాడు. కాంగ్రెసును ఎదిరించి కాంగ్రెసు తీర్మానం తప్పన్నాడు. కాంగ్రెసు విరోధి అంటే చంపేస్తారని తనుకూడా కాంగ్రెసు నియమానుసారమే, కాంగ్రెసు కోసమే పని చేస్తున్నానన్నాడు. ఒకచెంప మహా కాంగ్రెసు నాయకుల్నందర్నీ విమర్శిస్తూ కాంగ్రెసును వెనకేసుకొస్తాడు. అదేమిత్రా అంటే నాయకులు గాక వేరే కాంగ్రెసు ననుసరించే ప్రజలెవరో ఉన్నారుట. కాంగ్రెసే బలవత్తరమైన సంస్థట మళ్ళీ! వీడివంటి వాళ్ళని సంఘం ఇప్పుడిప్పుడర్థం చేసుకుంటున్నందుకు నాకుచాలా సంతోషంగా వుంది. వీడి తాలూకు నిజం తెలుసుకోవటానికి ఒకటే మార్గం: వీడు ఉచితమైన మాటలు మాట్లాడినప్పుడల్లా అది పిరికితనం కొద్దీ ఆడే దగా మాటలనుకోండి; అనుచితాలు మాట్లాడినప్పుడల్లా అది కొవ్వెక్కి పొగరుకొద్దీ చేసే పేలాపన అనుకోండి - వీడి శీలం ఇట్టే అర్థమైపోతుంది.

మొదటి ముద్రణ: తెలుగుతల్లి, జనవరి 1946